

Мінрегіон України
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА „УКРНДПІЦІВІЛЬБУД”

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН
СЕЛА БОРОК
КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗДІЛ
«ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)

ТОМ 5

17348.1

Т.в.о. директора

Р.В. Старинець

Заступник директора з містобудування

Р.В. Старинець

Керівник АПБ-5

І.А. Бондар

є

Київ–2019

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг.	

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

[illegible]

СКЛАД МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Номер тому	Позначення	Найменування	Примітки
1	17348	ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН СЕЛА БОРОК КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА, ДОДАТКИ,	
		ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ:	
	17348-ГП-1	Схема розташування населеного пункту в системі розселення	б/м
	17348-ГП-2	План існуючого використання території, поєднаний зі схемою існуючих планувальних обмежень	М 1:2000
	17348-ГП-3	Генеральний план (основне креслення), поєднаний зі схемою проектних планувальних обмежень	М 1:2000
	17348-ГП-4	Схема вулично-дорожньої мережі, селищного та зовнішнього транспорту, поєднана з кресленням поперечних профілів вулиць	М 1:2000
	17348-ГП-5	Схема інженерного підготування та захисту території	М 1:2000
	17348-ЗІМ-1	Схема інженерного обладнання території	М 1:2000
2	17348	ПЛАН ЗОНУВАННЯ СЕЛА БОРОК КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА, ДОДАТКИ, ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	
3	17348-ІТЗ	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ. РОЗДІЛ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛА БОРОК КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА, ДОДАТКИ, ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	
4	17348	ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН СЕЛА БОРОК КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	
5	17348.1	ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН СЕЛА БОРОК КОРОСТИШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ РОЗДІЛ «ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА» (ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)	

ЗМІСТ

Позначення	Найменування	Примітка стор.
1	2	3
	Титульний аркуш	1
	Авторський колектив	2
	Склад містобудівної документації	3
	Зміст	4
	Вступ: обсяг досліджень та методологія СЕО	6
	1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	6
	2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	17
	3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	24
	4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	27
	5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	28
	6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	29

ВСТУП: ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики. Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та сприяння інтеграції екологічних міркувань у підготовку планів з метою просування сталого розвитку. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Просторовий аналіз і оцінювання компонентів природи та наслідків впливу на них здійснене за допомогою геоінформаційних технологій.

Відповідно до чинного Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» містобудівна документація підлягає стратегічній екологічній оцінці. Згідно із Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» об'єктом даної СЕО є проект Генерального плану села Борок Коростишівського району Житомирської області, який розроблено відповідно до рішення 39 сесії VII скликання Коростишівської міської ради № 225 від 15.08.2017 р.

Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки з інформацією відповідного змісту опублікована згідно із законодавством про СЕО. Зауваження і пропозиції до заяви отримані у відведений термін.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі документа

Генеральний план с. Борок Коростишівського району Житомирської області є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної

інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Генеральним планом визначаються:

- перспективна чисельність населення, об'єми та структура нового житлового будівництва;
- території для розвитку сільбищного будівництва, розвитку промисловості та комунально-складських об'єктів;
- пріоритетні напрямки розвитку населеного пункту, їх перспективна планувальна структура та функціональне зонування;
- території, що мають певні обмеження при їх використанні (природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні та інші);
- аналізується загальний стан довкілля, фактори, що його формують, надаються містобудівні пропозиції щодо поліпшення санітарно-гігієнічного та екологічного стану;
- обґрунтовується доцільність зміни межі населеного пункту;
- надаються пропозиції щодо вдосконалення транспортної та інженерної інфраструктури, тощо.

У 2016 році було створено Коростишівську об'єднану територіальну громаду, з центром у м. Коростишів. До її складу увійшло 26 населених пунктів, на базі яких створені 8 органів місцевого самоврядування, у тому числі м. Коростишів (міська рада) та 25 сіл (7 сільських рад). Громада розташовується у південно-східній частині Житомирської області.

Мінімальна відстань населених пунктів до адміністративного центру складе 4 км, максимальна – 30 км. Площа громади складатиме 417,54 кв. км.

На території, яку охоплює громада, зареєстровано – 2502 суб'єктів малого і середнього підприємництва, з яких 575 – юридичних осіб, 1927 – фізичних осіб-підприємців.

В промисловості найбільшу питому вагу займають підприємства з ведення лісового господарства (ДП «Коростишівське лісове господарство», ДП «Коростишівський лісгосп АПК») та каменеобробної галузі (ВКФ у формі ТОВ «Санрайз», СП «Іскор», МПМ «Сейко», ПП «БілАнт», ТОВ «Коніс», ТОВ «Мікос» та інші).

У галузевій структурі сільського господарства рослинництво становить 28 %, тваринництво 46 %.

Громада має можливість вести зовнішньоекономічну діяльність з Російською Федерацією, Республікою Білорусь, Молдовою, Туреччиною, Німеччиною, Румунією, Нідерландами.

Основна товарна структура експорту та імпорту: лісоматеріали круглі (пиловник сосновий), вироби з природного каменю (стели, постаменти, кубики, квітники, цоколі, плити, плитка, стовпчики, бруківка, бордюри).

Також територією громади проходять міжнародна автодорога державного значення М-06 Київ – Чоп (на м. Будапешт через мм. Львів, Мукачеве і Ужгород), що є складовою частиною міжнародного транспортного коридору Крітський № 3 Краковець – Львів – Рівне – Житомир – Київ та міжнародної автомагістралі категорії “Е” Е40 Кале – Брюсель – Львів – Рівне – Житомир – Київ – Харків – Луганськ – Усть-Кан (Китай).

Генеральним планом села Борок Житомирської області передбачається розширення меж населеного пункту за рахунок включення в межі населеного пункту територій, які знаходяться в адміністративних межах Коростишівської міської ОТГ, з уточненням меж відповідно до даних державного земельного кадастру і інженерно-топографічного плану.

При розробленні генерального плану враховано Генеральну схему планування території України; схеми планування окремих частин території України, областей, районів та їх окремих частин; стратегії, прогнози і програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, чинну містобудівну документацію на місцевому рівні та проектну документацію; інформацію містобудівного, земельного та інших кадастрів; інвестиційні наміри юридичних і фізичних осіб щодо забудови та іншого використання території; спеціалізовані схеми, проекти і програми розвитку інфраструктури населеного пункту, безпеки та організації дорожнього руху, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини тощо.

Умови для реалізації видів діяльності та об'єктів, які матимуть значний вплив на довкілля, визначено відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Також на підставі затвердженого генерального плану будуть розроблені детальні плани територій, які згідно зі ст. 19, визначають:

- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами;
- містобудівні умови та обмеження;
- потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;
- межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів.

Містобудівні умови та обмеження згідно зі ст. 29 включають, зокрема: відповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки містобудівній документації на місцевому рівні; планувальні обмеження (охоронні зони пам'яток культурної спадщини, межі історичних ареалів, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання, охоронні зони об'єктів природно-заповідного фонду, прибережні захисні смуги, зони санітарної охорони); охоронні зони об'єктів транспорту, зв'язку, інженерних комунікацій, відстані від об'єкта, що проектується, до існуючих інженерних мереж. Для об'єктів господарської діяльності важливим є визначення класу небезпеки та встановлення розміру санітарно-захисної зони.

Необхідність розроблення генерального плану також обумовлена змінами, які відбуваються в соціально-економічному житті країни, вимогами ефективної реалізації Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ще одним із ключових принципів сучасної соціально-економічної політики в Україні.

Генеральний план розроблений відповідно до діючих Державних будівельних норм України, ДБН Б.1.1-15:2012, Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №193 від 14.08.2015 «Про затвердження Переліку класів об'єктів містобудівного кадастру», а також інших нормативних документів.

При виконанні проекту була використана цифрова картографічна основа у державній геодезичній системі координат УСК-2000 та СК-63 р. масштабу 1:2 000 виконана у 2017 р., та яка була надана замовником.

Генеральний план розроблений на розрахунковий строк до 20 років та згідно п. 8 ст. 17 Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується.

Затверджений у чинному порядку генеральний план стане обов'язковим документом для всіх організацій та установ, які здійснюють будівництво на території села, а також при використанні землі в проектних межах села.

Розроблення генерального плану обумовлене необхідністю вирішення поточних питань забудови села.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту генерального плану с. Борок та здійснення СЕО.

В рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту «Розробка розділу «Охорона навколишнього природного середовища (Звіту про стратегічну екологічну оцінку) генерального плану с. Борок Житомирської області» був розроблений проект Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки. З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Заяву Про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було розміщено на офіційному сайті Коростишівської міської ради: <https://korostyshiv-rada.gov.ua/viddil-mistobuduvannia-ta-arkhitektury/1230-povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayavi-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoji-ekologichnoji-otsinki-rozdilu-okhorona-navkolishnogo-prirodnogo-seredovishcha-generalnikh-planiv-s-vishneve-s-grubske-s-shchiglijivka-s-produbijivka-s-strutsivka-s-zdvizhka-s-semenivka-s-vilenka-s-kropivnya-s-vidumka-s-borok-s-krasilivka-s-elizavetivka-s-tesnivka-s-bilkivtsi-s-kozak-s-bobrik-s-vilnyanka-s-radivka-s-tsa>.

Також відповідна заява була надрукована в двох друкованих виданнях.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (15 календарних днів), зауваження та пропозиції від громадськості не надійшли.

Заяву Про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та у сфері охорони здоров'я.

Від Департаменту екології та природних ресурсів Житомирської ОДА та від департаменту охорони здоров'я були отримані пропозиції щодо обсягу стратегічної екологічної оцінки які враховані під час здійснення СЕО та підготовки звіту.

Зв'язок Генерального плану з іншими документами державного планування

В розділі висвітлюється інформація про різні плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки. Головні стратегічні документи, що мають відношення до проекту генерального плану перераховані нижче:

Екологічна ситуація на території Житомирщини характеризується негативним станом окремих компонентів навколишнього природного середовища. Інтенсивне природокористування призвело до погіршення якості ґрунтів та поверхневих вод; накопичення значних об'ємів твердих і рідких відходів; забруднення атмосферного повітря автотранспортом та промисловим виробництвом; втрати ландшафтного та біологічного різноманіття. Значна частина території області опинилася в зоні радіаційного забруднення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Недосконалою залишається діюча система управління станом навколишнього природного середовища, що пов'язано, зокрема, з недостатньою ефективністю функціонування відповідної системи моніторингу.

Перспектива вирішення вказаних проблем, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища в регіоні, передбачає необхідність формування та реалізації відповідної регіональної екологічної політики.

Основними принципами регіональної екологічної політики є:

- посилення ролі екологічної компоненти в системі регіонального управління з метою досягнення збалансованості економічної, екологічної та соціальної складових розвитку регіону;
- врахування потенційних екологічних наслідків при прийнятті управлінських рішень, розробленні програм регіонального, галузевого або місцевого розвитку;
- міжсекторальне партнерство та залучення зацікавлених сторін;
- запобігання надзвичайним ситуаціям природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, екологічної експертизи, а також моніторингу навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території регіону, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;
- відповідальність за збереження довкілля та порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- участь громадськості та суб'єктів господарювання у формуванні та реалізації регіональної екологічної політики;
- відповідальність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- підтримка та стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Головні стратегічні документи, що мають відношення до проекту генерального плану перераховані нижче:

1) Програма економічного та соціального розвитку Житомирської області на 2020 рік

Нині дана програма перебуває на затвердженні.

Головною метою Програми є створення умов для забезпечення соціально-економічного розвитку області, посилення інвестиційної та інноваційної активності, стійкого розвитку реального сектору економіки, інфраструктури, дотримання екологічних стандартів та в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності регіону, доходів населення, забезпечення доступності і якості соціальних послуг та гідних умов життя і добробуту населення.

В сфері охорони здоров'я основними проблемами є:

- застарілий парк спеціалізованих автотранспортних засобів для надання екстреної медичної допомоги населенню.
- відсутність сучасного лінійного прискорювача для лікування онкохворих пацієнтів.

Основними завданнями є:

1. Удосконалення на основі сучасних технологій єдиної оперативно-диспетчерської служби центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

2. Подальша оптимізація ліжкового фонду лікарняних закладів з урахуванням потреб населення у медичному обслуговуванні для формування структури лікувальних закладів на рівні госпітальних округів.

3. Впровадження заходів, спрямованих на зниження материнської, перинатальної та малюкової смертності.

4. Виконання заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції та громадян, які прибувають з тимчасово окупованої території.

5. Підвищення рівня інформатизації закладів охорони здоров'я області та перехід на електронний документообіг для створення єдиних реєстрів закладів, лікарів, пацієнтів, ліків тощо.

6. Впровадження технологій телемедицини для консультацій та діагностики в лікувальних закладах різних рівнів надання медичної допомоги.

У сфері охорони навколишнього природного середовища основними проблемами є:

- проблема стану обладнання на каналізаційних системах та очисних спорудах зворотніх вод в області;
- забруднення поверхневих вод області скидами неочищених та недостатньо очищених стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через системи каналізації;
- максимальна кількість забруднення потрапляє у природні води з промисловими стічними водами, які мають різний склад та великі об'єми;
- водойми забруднюються також атмосферними опадами, які вимивають промисловий і побутовий бруд з територій підприємств, гірничих виробок, міських вулиць;
- постійне збільшення відходів, які потребують знешкодження та утилізації;
- наявність неопізнаних та непридатних до використання засобів захисту рослин;
- недостатня наявність енергозберігаючих технологій виробництва.

Основними завданнями є:

1. Розробка проектів створення нових об'єктів природно-заповідного фонду на території Житомирської області, обстежених у 2020 році вивчення їх ландшафтних комплексів, рослинного світу, тваринного світу, рідкісних видів флори і фауни, виділення пріоритетів охорони, розроблення охоронного режиму з метою удосконалення методів їх збереження та відтворення.

2. Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, поглиблення екологічного спрямування діяльності екологічних гуртків, придбання обладнання для екологічних кабінетів, поповнення бібліотек природоохоронною літературою та нормативною документацією, зміцнення матеріально-технічної бази центрів творчості дітей та молоді, шкіл та шкіл-інтернатів, дошкільних навчальних закладів області.

3. Організація проведення земельних торгів з метою продажу земельних ділянок державної власності або права на них (оренда) на конкурентних засадах. У процесі підготовки лотів до продажу земельних ділянок або прав на них на земельних торгах необхідно здійснити закупівлю послуг з виконання робіт із землеустрою, оцінки земель.

4. Організація проведення земельних торгів передбачає витрати на виготовлення відповідної документації із землеустрою, оцінки земель, виготовлення паспортів водних об'єктів (землі водного фонду), здійснення державної землепорядної експертизи, державної реєстрації земель тощо.

2) Стратегія розвитку Житомирської області на період до 2027 року.

Нині дана програма перебуває на затвердженні.

Стратегія сприятиме консолідації регіональної спільноти щодо вжиття спільних дій, спрямованих на забезпечення динамічних змін у розвитку області на основі науково-

технологічного потенціалу та концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках, що в цілому забезпечить підвищення конкурентоздатності регіону та кращої якості життя у ньому.

Стратегія розроблена відповідно до пункту 21 доручення Прем'єрміністра України від 09 січня 2019 року №49960/1/1-18 за результатами Форуму місцевого самоврядування, який відбувся 05 грудня 2018 року в м. Києві.

Стратегія базується на стратегічному аналізі соціально-економічного розвитку області, в якому описані наявні тенденції, ключові проблеми, сильні і слабкі сторони, можливості і загрози та оцінки переваг, викликів і ризиків, на основі яких визначено можливі сценарії розвитку області, в певній мірі альтернативні.

Стратегія визначає стратегічну доктрину – стратегічне бачення розвитку області, місію та стратегічні, оперативні цілі і завдання у їх рамках, що є орієнтирами для ініціатив і заходів щодо їх досягнення.

В екологічній сфері в області наявні такі проблеми:

- збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- низька якість питної води;
- майже відсутня сучасна система утилізації та переробки твердих побутових відходів в територіальних громадах;
- низький рівень екологічної свідомості та культури населення.

Недостатня кількість та технічний стан спеціалізованої техніки взагалі ставить під загрозу процес сміттєвидалення в більшості районних центрів області. На територіях сільських рад відсутні спеціалізовані підприємства у сфері поводження з побутовими відходами, самі відходи складаються у природних рельєфних утвореннях. Існуюча система санітарного очищення населених пунктів недосконала, її фрагментарність, роз'єднаність та різноманітність не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій та операціями поводження з побутовими відходами.

Через відсутність на території області сміттєпереробних та сортувальних комплексів на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів як вторинної сировини складають: тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням. До обласного реєстру місць видалення відходів внесено 5 полігонів та 845 сміттєзвалищ.

Значні площі території області забруднені внаслідок Чорнобильської катастрофи.

3) Програму охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2018-2022 роки

Затверджена рішенням 14 сесії 7 скликання Житомирської обласної ради №880 від 21.12.2017 року

Проблема екологічного стану водних об'єктів є актуальною для всіх водних басейнів Житомирщини. Основною причиною забруднення поверхневих вод області є скид неочищених та частково очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації. Більшість комплексів очисних споруд перевантажена і працює неефективно. У незадовільному технічному стані перебуває значна частина каналізаційних мереж, спрацьована і потребує заміни переважна більшість технологічного обладнання. Внаслідок цього переважна кількість зворотних вод скидається значною мірою забрудненими.

Екологічною проблемою області є проблема зберігання, утилізації та знешкодження відходів, що справляють негативний вплив на стан довкілля. Відходи є одним з найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля, оскільки вони призводять до забруднення підземних та поверхневих

вод, атмосферного повітря, земельних ресурсів, ведуть до зменшення обсягів сільськогосподарського виробництва.

Проблема негативного впливу відходів на навколишнє середовище є однією з найбільш болючих у регіоні. Щорічно обсяги накопичення відходів збільшуються, виникають несанкціоновані звалища, не вирішується проблема поводження з небезпечними відходами. У селищах та містах області всього нараховується 845 сміттєзвалищ та 4 полігони для збирання і зберігання твердих побутових відходів.

Основними екологічними проблемами в сфері охорони та раціонального використання земельних ресурсів є:

- деградація високопродуктивних земель у результаті нераціонального сільськогосподарського використання;
- деградація земельних ресурсів, обумовлена водною і вітровою ерозією, розширення площ порушених земель;
- інтенсивне сільськогосподарське використання малопродуктивних земель та радіоактивне забруднення ґрунтів.

Основною метою Програми є:

поліпшення стану довкілля в області шляхом зменшення скидів забруднених стічних вод у водойми та негативного впливу промислових і побутових відходів на довкілля;

- забезпечення екологічної безпеки території області;
- охорона та поліпшення стану навколишнього природного середовища;
- раціональне використання і відтворення природних ресурсів шляхом здійснення комплексу науково обґрунтованих природоохоронних і ресурсозберігаючих заходів;
- мобілізація матеріальних та фінансових ресурсів;
- проведення просвітницької та наукової діяльності, залучення громадськості до природоохоронних дій через екологічне інформування й освіту населення;
- створення геосистеми моніторингу довкілля.

4) Програму соціально-економічного розвитку населених пунктів Коростишівської міської ради на 2020 рік

Затверджена рішенням 88 сесії Коростишівської міської ради 7-го скликання №919 від 17.12.2019 р.

Основними напрямками Програми є:

- забезпечення зростання дохідної частини бюджету ОТГ та підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- ефективне використання земельних ресурсів громади та об'єктів комунальної власності громади;
- сприяння створенню привабливого інвестиційного клімату територіальної громади шляхом реалізації інвестиційних проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток;
- покращення якості житлово-комунальних послуг, санітарно-екологічного стану та благоустрій ОТГ;
- забезпечення функціонування на належному рівні соціальної та гуманітарної сфери, подальший розвиток дошкільної та позашкільної освіти;
- підвищення безпеки життєдіяльності населення.

Рис. 1. Схеми планування території Житомирської області

Таблиця 2

Завдання Схеми планування території Житомирської області (за проектним планом)	Зміст і цілі Генерального плану					
	організація функціональних зон селища (зонування)	інженерна підготовка та благоустрій території	заходи по охороні навколишнього середовища	поліпшення організації і функціонування загально-селищного центру	диференціація руху транспорту і пішоходів	озеленення внутрішньоквартальних територій
1	2	3	4	5	6	7
Комплексна оцінка екологічних, економічних, соціальних, інженернотехнічних та інших передумов і обмежень використання території;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Оцінка опорного каркасу території області (ріки та водоймища, магістральні транспортні комунікації, поклади корисних копалини тощо) та його вплив на майбутнє використання території;	(+)	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)
Зонування території за переважними видами її використання (сільське господарство, промисловість, розселення, природоохоронні, туристичнорекреаційні території тощо);	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Встановлення режиму перспективного використання території по кожній зоні;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Обґрунтування напрямків вдосконалення системи розселення та сталого розвитку населених пунктів, розбудови туристичних та рекреаційних зон;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Рекомендації щодо змін у територіальному розподілі виробничих сил області та їх розміщення;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Обґрунтування принципових трас транспортних коридорів, інших магістралей міждержавного, міжрегіонального та регіонального значення з урахуванням сучасного і майбутнього взаєморозміщення виробництва, розселення, природоохоронних, оздоровчих, рекреаційних, історикокультурних об'єктів;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)

1	2	3	4	5	6	7
Визначення регіональних відмінностей використання території, принципів територіальної організації області;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Обґрунтування районів розміщення об'єктів, які мають значний вплив на довкілля та на територіальну організацію економіки, та інших об'єктів загальнодержавного і обласного значення (заповідники, національні природні парки тощо);	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Визначення територій з особливими умовами розвитку, які потребують підтримки на державному і обласному рівнях;	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Визначення територій, що мають буди зарезервовані для задоволення майбутніх загальнодержавних і обласних потреб, та умов їх тимчасового використання.	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)

Примітка: (+) – відповідає; – нейтрально, (0) - не протирічить; (-) – не відповідає

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Клімат та атмосферне повітря

Клімат району помірно-континентальний, з теплим вологим літом і м'якою хмарною зимою. Він залежить від основних кліматоутворюючих факторів: сонячної радіації, атмосферної циркуляції, форм рельєфу, а також лісистості і заболоченості, які впливають на формування місцевих мікрокліматичних відмін. Середня багаторічна температура найхолоднішого місяця (січня) становить -6° , найтеплішого (липня) $+17-19^{\circ}$. Середня річна температура в області становить $+6-7^{\circ}$. Найбільші морози бувають у січні та лютому і досягають мінус 30° . Тривалість безморозного періоду 150-170 днів. Тривалість періоду з середньодобовими температурами вище 0° становить 240-260 днів.

На території області протягом року випадає 550 – 600 мм опадів. Максимум опадів припадає на літні місяці: червень, липень, серпень (40 – 45% річної кількості опадів). Влітку досить часто бувають зливи, грози. Сніговий покрив у більшості районів області рівномірний (10 – 30 см) і триває 95 – 110 днів, але нестійкий через часті відлиги.

Атмосферне повітря є одним із основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. Діяльність кожного суб'єкта господарювання має бути спрямована на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

У 2018 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел області складала 13,0 тис. т або що на 25,5% більше, ніж у 2017 році та на 19,3% більше ніж, у 2014 році.

В порівнянні з іншими областями, найменші викиди забруднюючих речовин в 2018 році спостерігались в Волинській (5,1 тис. т), Рівненській (9,1 тис. т) областях.

Основними забруднювачами атмосферного повітря залишаються підприємства добувної, переробної промисловості, сільське та лісове господарство, транспорт, викиди забруднюючих речовин яких складають 80 відсотків від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у області.

Основними хімічними компонентами, які надійшли в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2018 році є речовини у вигляді твердих суспендованих частинок – 3,3 тис.т, що на 22% більше, ніж у 2017 році, метан – 3,7 тис.т, що у 1,5 раза більше, сполуки азоту – 2,0 тис.т, о на 7,0% більше, оксид вуглецю – 2,4 тис.т, що на 35,0% більше.

У масштабі області, зокрема, на Коростишівський район за даними 2018 р. припадає порівняно невелика викидів від пересувних і стаціонарних джерел. Це обумовлено тим, що **промислова інфраструктура в цілому на території району є недостатньо розвиненою**: активно діючими промисловими підприємствами є невеликі деревопереробні цехи, державні лісозаготівельні підприємства, цехи по переробці граніту.

Безпосередньо в межах населеного пункту заміри щодо вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі с. Борок не проводились.

Головним чинником, що впливає на стан атмосферного повітря села, є наявність автомобільного транспорту, який не забезпечений приладами для нейтралізації відпрацьованих газів. Зазначене ускладнюється незадовільним станом твердого покриття автодоріг), а також відсутністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

Радіаційний стан

Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. с. Борок не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся, радіаційне обстеження населеного пункту не виконувалось. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

Електромагнітне випромінювання

По території с. Борок проходять ПЛ-10 кВ, ПЛ-0,4 кВ.

В с. Борок існує 1 трансформаторна підстанція 10/0,4 кВ.

Існуючі повітряні електромережі 10 кВ прокладено на залізобетонних опорах, які перебувають в задовільному стані.

Рельєф і несприятливі процеси

Належність території області до північно-західної частини Українського кристалічного щита зумовило її більш високе гіпсометричне положення порівняно з іншими областями українського Полісся, поширення вузьких і глибоких врізаних річкових долин, наявність великих лесових «островів» і меншу заболоченість.

Житомирська область має вигляд хвилястої рівнини із загальним зниженням на північ і північний схід (від 280 – 220 м до 150 м і менше). Більша частина області лежить у межах Придніпровської та Волино-Подільської височин. Північну і північно-східну частину займає Поліська низовина.

Для області характерний високий рівень залягання кристалічних порід, які в багатьох місцях виходять на денну поверхню і беруть участь у формуванні сучасного рельєфу, впливають на характер річкових долин, підземних вод і ґрунтового покриття.

Характерною ознакою Українського Полісся є переважання тут низовинної, заболоченої і залісної території.

Українське Полісся в геоструктурному відношенні пов'язане з Галицько-Волинською западиною, Волино-Подільською плитою, Українським щитом, частково з Дніпровсько-Донецькою западиною. Подекуди на поверхню виходять кристалічні породи (особливо на Житомирщині і Рівненщині). З геологічними структурами пов'язані родовища корисних копалин. У місцях виходу на поверхню або неглибокого залягання Українського щита є великі поклади твердих кристалічних порід — гранітів, базальтів, лабрадоритів та ін. Кілька десятків родовищ цих корисних копалин освоєно поблизу Коростишева (видобувається лабрадорит).

Рельєф території населеного пункту на більшій частині рівнинний. Має виражений ухил в східному та північно-східному напрямку. Абсолютні відмітки змінюються в межах від 178,99 м до 165,33 м в Балтійській системі висот. Береги струмка мають прояви заболоченості, яка не має негативного впливу на існуючу забудову. В межах населеного пункту знаходиться декілька несанкціонованих копанок та заболочених територій.

На сьогоднішній день організоване поверхнєве водовідведення з території с. Борок відсутнє.

Дані інженерно-топографічного плану та місцевості свідчать про відсутність територій із відкладеннями торфу. Оскільки на інженерно-топографічних матеріалах і при обстеженні території виявлені заболочені території, то цілком ймовірно, що на цих ділянках можуть бути торф'яні відкладення або поклади муляних осадів.

Місць, пов'язаних з таким процесом як просідання, не виявлено.

Території, які підтоплюються, в населеному пункті відсутні.

Геологічна будова

В геологічній будові беруть участь метаморфічні, місцями магматичні відламкові породи докембрійського фундаменту, перекриті корою вивітрювання і осадовим чохлам. Корінні породи чохла, що виповнюють зниження фундаменту, залягають на сході та півдні області. Решта території вкрита антропогеновими відкладами. За площею переважають водно-льодовикові відкладення, на окремих ділянках перекриті льодовиковими. Річкові долини виповнені алювієм терас.

На території області є відклади всіх періодів геологічної історії Землі, починаючи з докембрійських і закінчуючи четвертинними. Але роль їх в геологічній будові неоднакова.

Гідрогеологічні умови

Територія Житомирської області має розгалужену гідрографічну мережу. На території області протікає повністю або частково 221 річка (враховано річки довжиною понад 10 км, загальною довжиною 5366 км), всі вони належать до басейну Дніпра.

Найбільшими водними артеріями області є: Тетерів з Гнилоп'яттю, Гуйвою та Іршею; Ірпінь і Здвиж (верхні течії); притоки Прип'яті – Уборть, Словечна та Уж з Жеревою і Норинем; притока Горині – Случ.

Фізико-географічне розташування Житомирської області позначилось як на розвиткові річкової мережі, так само і на водному режимі цих річок. Пересічна густота річкової мережі області становить 0,36 км/км². Для річок області характерне мішане живлення з переважанням снігового. Понад 50% річкового стоку припадає на талі снігові води. Частка підземних і дощових вод у живленні, приблизно, однакова.

В залежності від геологоморфологічних умов і рельєфу сформувались географічні особливості річок: ширина, характер річкової долини, будова русла, нахил річки, швидкість течії тощо.

Водогосподарсько-меліоративний комплекс

Через територію населеного пункту протікає струмок.

У межах населеного пункту відсутня централізована система водопостачання та каналізування, котра б забезпечувала потреби у воді та водовідведенні мешканців населеного пункту.

Потенційними причинами забруднення поверхневих водойм є дощові й талі води, побутові стоки від населення, промислові скиди стічних вод.

Рослинний і тваринний світ

Біорізноманіття тваринного та рослинного світу складає основу природних ресурсів, які забезпечують людство продуктами харчування, сировиною, медичними препаратами тощо.

Біорізноманіття Житомирщини є її найбільшим багатством. Його збереження й невиснажливе використання в області розглядається як один із пріоритетів у сфері природокористування, екологічної безпеки та охорони природи, невід’ємна складова збалансованого економічного і соціального розвитку регіону.

Географічне положення, орографічні та кліматичні особливості Житомирської області зумовили формування на її території різноманітної рослинності, яка закономірно змінюється з півночі на південь.

З-поміж інших областей держави Житомирська область виділяється своєю лісистістю й наявністю перезволожених і заболочених земель. Ліси області займають майже третину її території, а за лісовими ресурсами, які становлять понад 200 млн. куб. м, область посідає одне з перших місць в Україні.

Рослинний світ Житомирщини характеризується великою різноманітністю дикорослих компонентів і є джерелом цінних рослинно-сировинних ресурсів: лікарських, технічних, вітамінних тощо. На її території водиться близько трьох тисяч видів тварин, із них 131 занесений до Червоної книги України.

Тваринний світ Житомирщини багатий і різноманітний. Він нараховує близько 400 видів, у тому числі ссавців – 67, птахів – 270, риб – 30. Особливо цінними є мисливські тварини: лось, олень благородний, козуля, дикий кабан. У заплавах річок водяться бобри, видра, норка європейська, повсюди – борсуки, горностаї, вовки. У північних районах області розмножуються такі цінні види птахів як глухар, тетерук, рябчик. З рідкісних птахів тут трапляються лелека чорний, орлан білохвіст, зміїд.

Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суходолу та водного простору, природні комплекси та об’єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природного різноманіття ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

У Житомирській області станом на 2011 рік налічуються 211 об’єктів ПЗФ, які займають площу 132 133,03 га.

В межах с. Борок та на його околицях не розташовані об’єкти природо-заповідного фонду.

Пам’ятки історико-культурної спадщини

Територія сучасної Житомирської області з давніх-давен заселена людиною. Про це свідчать численні археологічні пам’ятки палеоліту.

Територія Житомирщини була північно-західною околицею скіфського об’єднання. В Андрушівському, Бердичівському, Брусилівському, Житомирському та Любарському районах виявлено до 15 городищ, поселень та могильників скіфського часу.

На початку нашої ери слов’янські племена вже заселяли всю територію Житомирської області. На землях сучасних Андрушівського, Бердичівського,

Романівського, Любарського, Попільнянського та Житомирського районів у II-VI ст. жили ранньослов'янські племена, що входили до Антського племінного об'єднання східних слов'ян. Близько 100 виявлених на Житомирщині поселень займали надзаплавні схили притоків Гнилоп'яті і Гуйви. Окремі поселення трапляються й на півночі області — в Новоград-Волинському та Олевському районах.

На північ від Тетерева в басейні річок Ужа та Случа в IV-VII ст. жила та група слов'янських племен, що була безпосереднім предком відомого з літописів племені древлян.

Відповідно до статті 53 Земельного кодексу України до земель історико-культурного призначення належать землі, на яких розташовані пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби.

Відповідно до даних державного реєстру нерухомих пам'яток України на території села Борок відсутні відповідні об'єкти. Разом з тим управлінням культури та туризму Житомирської обласної державної адміністрації, було надано інформацію, щодо розташування наступних об'єктів культурної спадщини:

- Борок-I – (РЗВ, середньовіччя), ох. № 3509, Вільнянківська сільська рада за 250-300 м на північний захід від с. Борок, лівий берег струмка (щойно виявлений об'єкт культурної спадщини);
- Борок-II – (бронза, РЗВ, середньовіччя), ох. № 3510, Вільнянківська сільська рада за 450-500 м на північний захід від с. Борок, лівий берег струмка (щойно виявлений об'єкт культурної спадщини);
- Борок-III – (РЗВ, ПСВ), ох. № 3822, Вільнянківська сільська рада за 750,-800 м на північний схід від східної околиці с. Борок, лівий берег р. Дубовець (щойно виявлений об'єкт культурної спадщини).

При детальному вивченні місця розташування відповідних об'єктів, (замовником містобудівної документації та районним відділом охорони культурної спадщини) встановлено, що відповідні об'єкти розташовано за межами населеного пункту. При розробленні схеми планування ОТГ вони будуть враховані та нанесені.

Зони охорони пам'яток культурної спадщини, охоронюваного ландшафту, межі історичних ареалів та інші охоронні зони, зокрема: охорони пам'яток культурної спадщини; охоронюваного ландшафту; межі історичних ареалів – відсутні.

Ґрунти і земельні ресурси

Ґрунти у межах Житомирської області за їх механічним складом та фізико-хімічними властивостями досить різноманітні. На їх утворення та географічне поширення впливають рельєф, материнські породи, кліматичні умови, а також рослинний покрив і тваринний світ. Характерна для Полісся найбільша обводненість сприяє тривалому сезонному перезволоженню ґрунтів і формуванню в них без кисневого середовища. В результаті створюються сприятливі для розвитку відновлювальних процесів умови. Ґрунти набувають типовий сизо-сірий колір. Зональними типами ґрунтів є дерново-підзолисті і болотні, які часто змінюють один одного і перемежуються з більш рідкими сірими лісовими ґрунтами.

Оскільки великомасштабні обстеження ґрунтів на території населених пунктів не проводились, інформація про їх ґрунтовий покрив відсутня. Єдиним варіантом виходу з такого становища є створення орієнтовних карт ґрунтового покриття за допомогою використання наявних ґрунтових карт суміжних територій та таких допоміжних матеріалів, як топографічні карти, фото плани, а також рекогносцирувальне обстеження

На території села переважають дерново-підзолисті глейові та сильно глейові, болотно-неосушені та дерново глибокі глейові супіщані ґрунти. Особливо цінних ґрунтів на території населеного пункту не виявлено.

Таблиця 3

Сучасне використання території населеного пункту

Показники	га	%
1. Житлова забудова, всього, у тому числі:	9,84	23,63
2. Громадська забудова	0,06	0,14
3. Комунальна забудова	0,05	0,13
4. Території транспортної інфраструктури, всього, у тому числі:	1,28	3,07
5. Ландшафтно-рекреаційні та озеленені території загального користування, всього, у тому числі:	4,66	11,19
6. Території сільськогосподарського призначення	24,67	59,25
7. Водні поверхні	0,31	0,74
8. Інші території	0,77	1,85
Територія в межах населеного пункту	41,64	100,00

Території населеного пункту не характерні такі геоморфологічні процеси як яри, балки, зсуви, суфозійне просідання, уступи терас.

Фактор забруднення ґрунтового покриву має локальне поширення і пов'язаний з промисловими та комунальними територіями. Виробничі ділянки промислових підприємств, що можуть бути забруднені нафтопродуктами.

Склади з непридатними і забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами у селі не виявлено.

Проектування нових житлових, громадських, комунальних та інших зон даним генеральним планом пропонується проводити як в існуючих так і в проектних межах населеного пункту на територіях, вільних від забудови. В цілому ці території не потребують реабілітації.

Кладовища

Кладовища традиційного поховання розташовано в межах с. Радівка, за межами с. Борок і не має шкідливого впливу на населений пункт.

Поводження із відходами

Сміттєзвалище та худобомогильник в межа населеного пункту та на його околицях відсутні.

Не виконуються відповідним чином збирання, зберігання та переробка побутових і промислових відходів, стихійно виникають звалища, що забруднюють навколишнє середовище.

На території населеного пункту слід запроваджувати роздільне збирання відходів шляхом встановлення окремих контейнерів, зокрема, для скла, пластмаси, паперу, металевих банок, що сприятиме скороченню навантаження на існуюче звалище завдяки вилученню за призначенням вторинних матеріалів із подальшим їх переробленням за відповідними технологіями на спеціалізованих підприємствах. Розміщення пункту приймання вторинної сировини на вільних незабудованих територіях потребує належного облаштування території для запобігання забруднення вод і ґрунтів.

Також в межах населеного пункту передбачається виділення території для розміщення пункту по прийманню вторинної сировини.

Населення

Чисельність населення с. Борок на 01.01.2017 року становить 47 чол., які офіційно зареєстровані, що складає 0,21 % від чисельності населення Коростишівської ОТГ. За цим показником с. Борок належить до категорії малих сіл.

Зменшення чисельності населення, відбувається за рахунок міграції населення з території села, з причини відсутності місць прикладання праці та відсутності основних об'єктів соціальної інфраструктури.

Також причиною зменшення населення є природні чинники.

Загальною тенденцією є перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності, що спричиняє від'ємний приріст населення. У віковому співвідношенні спостерігається тенденція старіння населення. Динаміка чисельності населення негативна.

Всі ці чинники враховуються під час розрахунку загальної проектної чисельності населення на період проектного етапу.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо генеральний план не буде затверджено):

Залишатиметься вагомим чинник забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом. Рівень шумового забруднення і викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря ймовірно зростатиме у зв'язку із протяжністю транспортного потоку через центр населеного пункту і відсутністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

У зв'язку із тим, що частина вулиць мають ґрунтове покриття, ймовірно вторинне забруднення ґрунтів, рослин (зокрема сільськогосподарських культур). Враховуючи особливості живлення підземних вод головним чином через інфільтрацію атмосферних опадів – забруднення підземних вод, а також відсутність охоплення всього населеного пункту централізованою господарсько-побутовою каналізацією, дощовою каналізацією, особливу загрозу становить для тих вод, які використовуються для пиття. Важливу роль для запобігання проблемі забруднення водних об'єктів відіграють паркові зелені зони із деревною або трав'яною рослинністю, які виконують функцію бар'єру.

В умовах житлової забудови, що користується дворовими вбиральнями з водонепроникними вигребами, ймовірно очікувати значного рівня забруднення ґрунтів, ґрунтових і підземних вод хімічними й органічними речовинами, що утворюються на території садибної забудови, виробничих майданчиках промислових і комунальних підприємств.

Вплив промислового виробництва на довкілля й здоров'я населення оцінюється як нейтральний або відсутній.

Відсутність належним чином встановлених водоохоронних зон і прибережних водозахисних смуг вздовж відкритих водойм, або невідповідність їх фактичних розмірів нормативним, створюють загрозу міграції забруднювачів.

Розташування села, кліматичні умови, великі лісові масиви, водні об'єкти, унікальні природні об'єкти, різноманітність флори і фауни, наявність умови для відпочинку і оздоровлення, а саме – для розвитку різноманітних видів туризму. Зазначене підвищує загрозу антропогенного тиску на територію і потребує благоустрою прибережно-захисної смуги і відновлення берегової лінії.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Територія села Борок має вигідне географічне положення, оскільки знаходиться в безпосередній близькості до м. Коростишів, зв'язок з яким здійснюється по автодорозі місцевого значення, яка з'єднується з автомагістраллю Київ-Житомир.

Крім того, село має вагомий рекреаційний потенціал. Через всю територію населеного пункту з південного-заходу на північний-схід протікає безіменний струмок, який разом з навколишніми територіями може використовуватись для короткочасного відпочинку місцевого населення та туристів. При цьому водно-болотні угіддя території району використовуються для любительської риболовлі, збирання грибів, ягід, лікарських рослин тощо.

Село Борок має регулярну планувальну структуру, яка сформувалась історично під впливом рельєфу, зовнішніх комунікацій та інших антропогенних та природних факторів.

Основною архітектурно-планувальною віссю, на якій сформована вулична мережа села Борок, є вул. Лісова, що перетинають населений пункт із заходу на схід.

Основні функціональні зони, які наразі склались в селі - це зона житлової забудови.

Зона житлової забудови сформована, індивідуальною садибною житловою забудовою, яка зосереджена вздовж існуючих вулиць з присадибними ділянками різної площі з нерівномірною щільністю забудови. Присадибні ділянки мають різну форму та площу, а також в межах житлової забудови присутні земельні ділянки, призначені для ведення особистого селянського господарства.

На час розроблення містобудівної документації в межах села відсутня мережа централізованого водопостачання, яким було б забезпечити потреби мешканців садибної житлової забудови. Населення садибної забудови користується шахтними та трубчастими колодязями. Виробничі підприємства використовують локальні системи водопостачання для забезпечення власних потреб.

Централізована каналізація, яка забезпечує відведення стоків від садибної житлової забудови, в селі відсутня. Населення садибної забудови користується дворовими вбиральнями з водонепроникними вигребами.

Теплопостачання житлових будинків садибної забудови здійснюється від автономних генераторів тепла, що працюють на твердому паливі.

Зона громадської забудови

На момент розроблення містобудівної документації існуючий фонд культурно-побутового обслуговування населення відсутній.

Жителі села користуються послугами об'єктів обслуговування в сусідніх населених пунктах.

Комунальна зона

До комунальної зони входять: трансформаторні підстанції.

Існуюче кладовище, розташовано за межами населеного пункту, в с. Радівка.

Сміттєзвалище та худобомогильник в межах населеного пункту та на його околицях відсутні.

Не виконуються відповідним чином збирання, зберігання та переробка побутових і промислових відходів, стихійно виникають звалища, що забруднюють навколишнє середовище.

Пожежне депо в с. Борок відсутнє. Пожежна безпека забезпечується пожежним депо на 3 виїзди, що розташовано за адресою м. Коростишів, вул. Різдва 7.

Населений пункт має розгалужену систему зелених насаджень.

Небезпечних природних і техногенних процесів, які могли б скласти небезпеку для населення на території населеного пункту та територіях містобудівного освоєння, на проектний етап не виявлено.

Перспективною планувальною структурою села передбачається удосконалення існуючої планувальної структури для раціонального взаємопов'язаного розташування всіх архітектурно-планувальних елементів, що перетворюють село на єдиний організм, який розвивається.

Проектом генерального плану передбачається розвиток і удосконалення існуючої вулично-дорожньої мережі та її доповнення.

Територія села розвивається на:

- захід, де передбачається резервування територій, як зелених насаджень загального користування;
- схід, де передбачається розмістити території для житлової та громадської забудови;

В основу функціонального зонування території населеного пункту покладено такі принципи:

- виділення територій пріоритетного розвитку;
- створення планувальної структури;
- оздоровлення середовища шляхом інженерних та містобудівних заходів;
- створення чіткого функціонального зонування.

Основні функціональні зони та території, які передбачаються генеральним планом с. Борок, визначено з врахуванням вимог ДБН Б.2.2:12-2019 «Планування та забудова територій».

Зона житлової забудови формується за рахунок упорядкування територій існуючої садибної забудови і перспективних житлових територій.

Перспективні житлові території складаються із індивідуальної садибної житлової забудови. На перспективу передбачається їх розширення за рахунок освоєння незабудованих територій в різних частинах села, в основному, вільних територій між існуючою сільбищної забудовою та нових ділянок.

Ведення особистого господарства передбачається на присадибних ділянках, площу яких для нової садибної забудови прийнято 0.06-0.25 га.

На присадибній ділянці розміщуються сад, город, господарські будівлі, а також гараж, теплиці, контейнер для сміття, компостна яма.

Господарські приміщення розміщуються з врахуванням санітарних та протипожежних норм.

Зона громадської забудови формується за рахунок нових територій громадської забудови в східній та центральній частинах населеного пункту. Влаштування спортивних та дитячих майданчиків передбачається на території поруч з проєктованими громадськими об'єктами села.

Зона комунальної забудови формуються територіями існуючих трансформаторних підстанцій, проектних артезіанських свердловин, водонапірних веж, очисних споруд поверхневих стічних вод і господарсько-побутових вод, КНС, територією пожежно-рятувального підрозділу III типу на 1 автомобіль та іншими комунальними об'єктами і територіями.

Території зелених насаджень формується за рахунок зелених насаджень загального користування та обмеженого користування. На час розроблення містобудівної документації зона зелених насаджень представлена хаотично розташованими групами

Території земель сільськогосподарського призначення формуються за рахунок земель, які генеральним планом визначені під розміщення сіножатей та для ведення особистого селянського господарства.

Планувальні рішення Генерального плану проаналізовані (табл. 10) щодо характеру їхнього впливу на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкілля – людина і її здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, земельні ресурси, ґрунти; поверхневі та підземні води, клімат, образ ландшафту та культурна спадщина.

Оцінка представлена у трьох категоріях:

негативний вплив	(-)
нейтрально	(o)
позитивний	(+)

Таблица 4

Характер впливу планувальних рішень Генерального плану на стан навколишнього середовища

[illegible]

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Спеціалізовані проекти, щодо визначення стану навколишнього середовища населеного пункту не розроблялись.

При виконанні комплексного містобудівного аналізу на підставі натурних обстежень території населеного пункту та на підставі аналізу інженерно-топографічного плану, де було враховано функціональне використання території, наявність забудованих і приватизованих земельних ділянок, виявлено недотримання режиму господарської діяльності, порушення санітарно-захисних і охоронних зон між об'єктами, від яких вони встановлюються, та існуючими житловими садибними будинками.

Небезпечних природних і техногенних процесів, які могли б скласти небезпеку для населення на території села та територіях містобудівного освоєння на період проектного етапу не виявлено.

Попри очевидну необхідність реалізації всіх запланованих заходів Генерального плану, вони є факторами впливу на навколишнє середовище, а також на здоров'я населення. У табл. 11 представлені фактори, пов'язані із планувальними рішеннями Генерального плану, які, ймовірно, можуть спричинити екологічні проблеми і ризики. Вказаний зміст і наслідки таких екологічних проблем.

Таблиця 5

Чинник впливу	Екологічні проблеми, пов'язані із впливом планувальних рішень на компоненти навколишнього середовища							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
Садибна житлова забудова		Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Установи і підприємства обслуговування			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне забруднення	хімічне забруднення стоками	перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Прокладання доріг та магістральних вулиць		Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення від освітлення	природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища села Борок Коростишівського району Житомирської області у проекті генерального плану рекомендовано виконати низку планувальних і технічних заходів. Запропонований комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоврядування.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року.

Низка положень статті 363 Глави 6 «Навколишнє середовище» і Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. регулюють оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище.

Закон України Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, передбачає забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики.

Юридичні засади поводження з *водними ресурсами* визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів. Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище.

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту *атмосферного повітря*: постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря».

Правові засади у сфері поводження з *відходами* забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Проект генерального плану розроблений з урахуванням Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року» у частині запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави; Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці» від 4 липня 2002 року № 61-IV; Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Основні чинники впливу на довкілля, що пов'язані із реалізацією Генерального плану, такі:

- втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ;
- втрата вільних земель та інтенсивне їх використання;
- ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення;
- хімічне й органічне забруднення стоками;
- зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення;
- деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття.

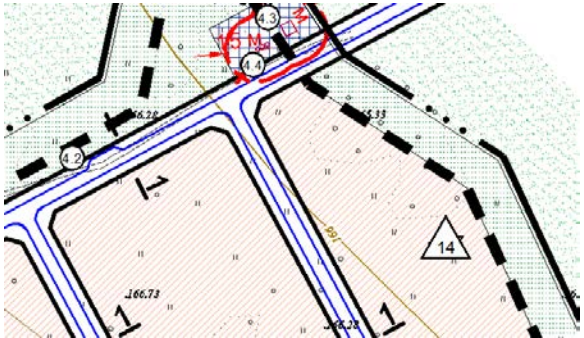
У табл. 12-16 представлений комплексний аналіз чинниками впливу на навколишнє природне середовище, які можуть бути пов'язані із реалізацією цілей і заходів Генерального плану. У зв'язку із вказаними чинниками проаналізовані ймовірні наслідки

для екологічного стану території планування. Йдеться про ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням заходів і характер прояву таких проблем.

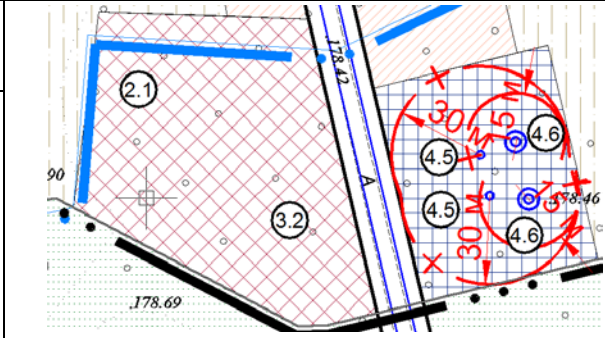
Нижче представлені судження про наслідки первинного впливу (під час впровадження заходів), вторинного впливу (у процесі експлуатації), оцінено кумулятивний ефект впливу на навколишнє середовище.

В оцінці впливів на навколишнє середовище вказано характер таких впливів – постійний чи тимчасовий.

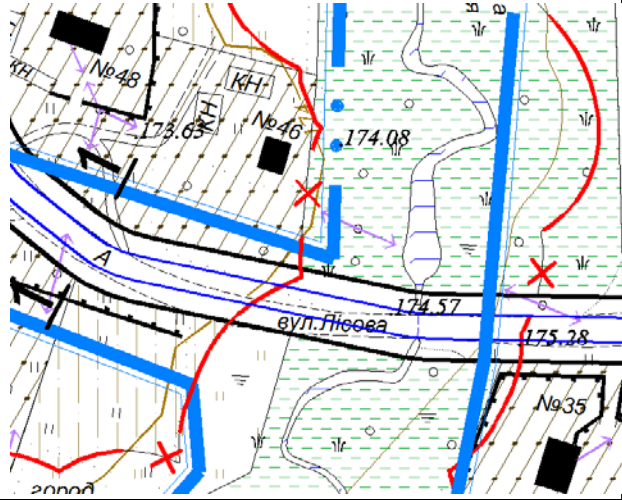
Таблиця 6

ЧИННИК ВПЛИВУ	Садибна житлова забудова	
Особливості фактору впливу	Нове будівництво садибних передбачається здійснювати в різних частинах населеного пункту на невеликих розрізних ділянках та кварталах нової забудови. Ділянки під житлову забудову не забезпечені / частково забезпечені інженерними мережами	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і атмосферне повітря		викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	
Ландшафт	антропогенізація ландшафту	деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття
Земельні ресурси	втрата вільних земель	засмічення земель
Ґрунти	ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Найбільш вірогідне зростання теплового та світлового забруднення, хімічне забруднення – тільки при аварії каналізації або відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь. Вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву. Трансформація оселищ із втратою біорізноманіття та ландшафтного різноманіття.	

Таблиця 7

ЧИННИК ВПЛИВУ	Установи і підприємства обслуговування	
Особливості фактору впливу	Ділянки під забудову знаходяться у межах сучасної забудови	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і атмосферне повітря		перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	втрата вільних земель	засмічення земель
Ґрунти	ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Найбільш вірогідне зростання теплового та світлового забруднення, хімічне забруднення – тільки при аварії каналізації або відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь. Засмічення прилеглих територій.	

Таблиця 8

ЧИННИК ВПЛИВУ	Розміщення магістральних інженерних мереж, споруд	
Особливості фактору впливу	на етапі підготовчих робіт будівництва об'єктів містобудування, або перекладання існуючих мереж	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і атмосферне повітря		зростання викидів і скидів веде до погіршення стану здоров'я населення, викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове, теплове, електромагнітне забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення, теплове забруднення
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	втрата вільних земель	
Ґрунти	ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення через утворення відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Підвищення рівня хімічного та органічного забруднення через ймовірність пориву труб, викиди і скиди внаслідок нормальної діяльності. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

Таблиця 9

ЧИННИК ВПЛИВУ	Прокладання доріг та магістральних вулиць	
Особливості фактору впливу	Реконструкція існуючої проїзної частини вулиць і проїздів. Капітальний ремонт із заміною покриття всіх житлових вулиць і проїздів. Прокладання в межах поперечного профілю проектних підземних комунікацій, тротуарів. Будівництво проектних житлових вулиць. Облаштування тротуарів та велосипедних доріжок.	
	ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:	
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і атмосферне повітря		викиди, шумове забруднення, погіршення стану здоров'я населення через зростання викидів і скидів; зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ	
Ландшафт	деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття, фрагментація	
Земельні ресурси	втрата вільних земель	
Ґрунти	втрата вільних земель	хімічне і органічне забруднення стоками
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Інтенсивне навантаження на довкілля як при будівництві доріг, так і при їхній експлуатації. Прокладання нових доріг призводить до вилучення земель, фрагментації ландшафтів і руйнування природних оселищ. Роботи пов'язані із забрудненням повітря викидами спеціальної техніки, а також асфальтних заводів. Експлуатація доріг є причиною викидів автотранспорту у повітря забруднювальних речовин, що призводить до вторинного забруднення ґрунтів та вод. Шумове, як і хімічне, забруднення шкідливе для здоров'я людини та видів фауни. Створюються умови для прямої загрози здоров'ю населення.	
Здійснена підсумкова оцінка ймовірного впливу проектних рішень Генерального плану на компоненти навколишнього середовища згідно з контрольним переліком індикаторів екологічного стану території (табл. 6).		

Таблиця 10

Оцінка впливу на компоненти навколишнього середовища

Чи може реалізація проектних рішень спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
1	2	3	4	5
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			●	
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел	●			+
Погіршення якості атмосферного повітря			●	
Поява джерел неприємних запахів			●	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			●	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води	●			+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			●	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод			●	+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			●	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			●	
Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод			●	
Зміни обсягів підземних вод			●	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			●	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ	●			+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			●	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки	●			+
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			●	+
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			●	
Земельні ресурси і ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		●		
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		●		

1	2	3	4	5
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			●	
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів		●		
Біорізноманіття та природно-заповідний фонд, ландшафтне різноманіття				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			●	
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			●	+
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			●	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин		●		+
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів			●	+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			●	+
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			●	+
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території	●			
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі	●			
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків	●			+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень	●			+
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги	●			+
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			●	+
Загальні оцінки				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			●	
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			●	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії		●		

1	2	3	4	5
Суттєве порушення якості природного середовища			●	+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			●	
Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			●	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликать значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			●	+

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Аналіз основних природоохоронних заходів генерального плану села Борок Користинівського району Житомирської області на відповідність цілям законодавчих актів з охорони довкілля представлено в табл. 18.

Таблиця 11

Оцінка відповідності положень генерального плану села цілям охорони довкілля

Сфери охорони довкілля	Завдання, викладені в генеральному плані села	Стратегічні цілі інших актів законодавства, котрі стосуються виявлених проблем
1	2	3
Атмосферне повітря	інтенсивне озеленення та упорядкування санітарно-захисних зон (між джерелами забруднення та житловою забудовою); проведення реконструкції комунальних систем та об'єктів тепло і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій з енергозбереження; здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря розширення зелених смуг вздовж головної вулиці з підвищеною інтенсивністю транспортних потоків для зниження ступеня пилового забруднення;	зменшення впливу пересувних джерел викидів на атмосферне повітря; зменшення впливу діючих підприємств на атмосферне повітря
Водні ресурси	розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг в натурі (на місцевості) на території с. Борок та дотримання режиму господарської діяльності в них; організація прибережних захисних смуг	зниження рівня забруднення водних ресурсів; захист територій від затоплення і підтоплення; поліпшення екологічного стану водних об'єктів, зокрема відновлення та підтримання їх

1	2	3
	в межах водоохоронних зон вздовж ставків та їх озеленення; опорядження та облаштування заболочених понижених територій, що сприятиме зниженню потенційної небезпеки анафелогенності території; використання земельних ділянок в межах прибережних захисних смуг відповідно до вимог Водного кодексу України; розроблення робочого проекту та будівництво мережі дощової каналізації; розширення мережі централізованого комунального водопостачання до 100% забезпечення мешканців населеного пункту питною водою; посилення державного нагляду та контролю за дотриманням водоохоронного режиму у зонах санітарної охорони свердловин; розроблення спеціалізованих проектів; будівництво та забезпечення ефективної роботи комунальних очисних споруд.	сприятливого гідрологічного стану
Земельні ресурси*	100 % охоплення населеного пункту території планово-подвірним санітарним очищенням; ліквідація несанкціонованих звалищ сміття; покращення дорожнього покриття сільської вуличної мережі	здійснення заходів щодо підвищення родючості орних земель
Природно-заповідний фонд та охорона рослинних і тваринних ресурсів	поліпшення стану і збереження існуючих, а також створення нових зелених насаджень (зелені насадження спеціального призначення вздовж вулиць і доріг, тощо); формування локальних місць рекреаційного використання (скверів) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми)	збереження ландшафтного різноманіття Волинської області; належне утримання і розвиток об'єктів ПЗФ; створення охоронної зони земель; збільшення кількості зелених насаджень; відновлення і збереження рідкісних та зникаючих видів флори і фауни
Поводження з відходами*	100 % охоплення населеного пункту території планово-подвірним санітарним очищенням; ліквідація несанкціонованих звалищ сміття	забезпечення збирання, утилізації та видалення відходів з дотриманням правил екологічної безпеки при поводженні; організація контролю за місцями чи об'єктами розміщення відходів для запобігання їх шкідливому впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

У контексті стратегічної екологічної оцінки генерального плану села Борок Користишівського району Житомирської області з метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків розглянуто варіант «нульовий», без впровадження проектних змін.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії не розробляється і не затверджується генеральний план села. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних, в основному несприятливих або нейтральних, тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. За таких умов подальший соціально-економічний сталий розвиток є неможливим, альтернатива «нульового» сценарію призведе до погіршення екологічної ситуації, погіршення стану здоров'я населення, неефективного використання земельних та інших природних ресурсів й рекреаційного потенціалу району. Оскільки без наявності містобудівної документації, проведення будь-якої містобудівної діяльності забороняється. У випадку, якщо генеральний план не буде затверджено, населений пункт залишиться без документації, яка регулюватиме забудову населеного пункту.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, що пропонується, враховує процедури, які вже встановлені в країні у рамках, зокрема, державної екологічної політики України та норм законодавства щодо спостереження, прогнозування, обліку та інформування в галузі навколишнього природного середовища

З метою моніторингу стану довкілля, як для існуючих впливів на навколишнє природне середовище, так і у зв'язку впровадження планувальних рішень, доцільно здійснювати постійний моніторинг рівня забруднення компонентів природи – ґрунтів, ґрунтових вод (зокрема води в колодязях), поверхневих вод, сільськогосподарської продукції – щодо вмісту забруднюючих хімічних й органічних речовин. Методи контролю: польове обстеження, моніторинг за допомогою аналізу різночасових даних дистанційного зондування Землі – космічних знімків та ін.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації генерального плану, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення міста від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю проектним рішенням реальних обсягів житлового будівництва, будівництва об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, розвитку озелених територій. Порівняння цих даних між собою, дасть реальну картину досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, забезпеченості установами і підприємствами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної

інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

Для сфери охорони атмосферного повітря - отримання фонових концентрацій по забруднюючим речовинам.

Для сфери охорони водних ресурсів - передбачення свердловин для моніторингу підземних ґрунтових вод на території. Проведення моніторингових досліджень водних ресурсів на існуючий стан, що дасть можливість у майбутньому проаналізувати зміни та визначити вплив.

Для сфери промислових відходів – проведення лабораторних досліджень відходів на вміст небезпечних складників (хімічні та токсикологічні характеристики відходів) у відповідній акредитованій лабораторії.

Для сфери захисту від шуму – проведення моніторингових досліджень рівнів шумового навантаження на прилеглий територію та найближчу житлову забудову.

Для сфери охорони здоров'я – проведення аналізів захворюваності населення та працівників промислових підприємств у всіх вікових групах по хронічним захворюванням органів дихання, професійним захворюванням та оцінити фактори ризику потенційного та кумулятивного впливу на стан здоров'я з метою його покращення

В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проектних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території в питаннях перепрофілювання промислових підприємств, комунально-складських об'єктів в сельбищній зоні, організації та скорочення санітарно-захисних зон виробничо-комунальних територій, винесення житлової забудови із східної промислової зони.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання низки планувальних і технічних заходів, визначених в проекті генерального плану, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища, є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно - гігієнічних умов життєдіяльності населення.

Таблиця 12

**Екологічні індикатори для моніторингу виконання
генерального плану**

Індикатор	Визначення	Джерело даних
1	2	3
Середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі	Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел	Звіт державної гідрометеорологічної служби, річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.
Утворення відходів (кількість тон на рік, кількість кг на людину). Відходи, як вторинна сировина (тон в рік, % від загальної кількості утворених).	Обсяг зібраних твердих побутових відходів. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.).	Звіти підприємств, що надають комунальні послуги. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.
Якість питної води.	Відповідність якості питної води санітарно-гігієнічним вимогам.	Звіти лабораторних досліджень підрозділу МОЗ України.

1	2	3
Спорудження каналізації.	Протяжність каналізаційних мереж (км), пов'язаних зі станцією очищення стічних вод.	Звіти сільської ради.
Показник озеленення території	Заліснення непридатних для ведення сільського господарства земель, створення зелених насаджень вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг.	Звіти сільської ради.
Встановлення прибережних захисних смуг	Протяжність встановлених прибережних захисних смуг (км), протяжність винесених в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон (км).	Звіти сільської ради. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

За приведеною оцінкою відсутня ймовірність транскордонних наслідків у результаті прийняття генерального плану села Борок Коростишівського району Житомирської області.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегічна екологічна оцінка села Борок Коростишівського району Житомирської області проводилась паралельно з підготовкою Генерального плану. Проведені в рамках СЕО консультації і аналіз використано для розроблення рекомендацій до Генплану з точки зору впливу на довкілля і на здоров'я населення села.

У рамках СЕО було враховано ряд чинників навколишнього середовища – природні особливості території села Борок, особливості господарювання та її використання, існуючий стан використання території, екологічні проблеми пов'язані з такими видами впливу як забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту, забруднення хімічними і органічними речовинами ґрунту, ґрунтових і поверхневих вод в умовах відсутності каналізації та несанкціоновані сміттєзвалища. Із них найбільш загрозливими для здоров'я населення є забруднення компонентів природи хімічними та органічними речовинами. Варто звернути увагу на наслідки шумового і хімічного забруднення у зонах впливу доріг із інтенсивним рухом. Інші чинники впливу не є критичними для функціонування населеного пункту та здоров'я людей.

Впровадження проектних рішень Генерального плану не призведе до виникнення нових чинників впливу на довкілля та погіршення стану навколишнього середовища. Помітний внесок у тиск на навколишнє середовище чинитиме нова житлова садибна забудова, але тільки в умовах відсутності каналізації та організованого поводження з відходами. Із негативних наслідків створення нової забудови відзначимо те, що нова житлова забудова призведе до повної трансформації компонентів природних ландшафтів на всій ділянці забудови.

Благоустрій території, зелені насадження спеціального призначення в прибережних захисних смугах та в санітарно-захисних зонах від виробничих територій, на території виробничих підприємств, в межах вулиць і доріг, а також в ярах та на крутих схилах, окрім іншого, сприятимуть поліпшенню естетичного вигляду ландшафту села, що суттєво зважаючи на рекреаційний статус.

Для забезпечення реалізації рішень генерального плану с. Борок необхідно запровадити організаційні і нормативно-правові, проектні та науково-дослідні, інформаційні заходи.

Погоджений та затверджений генеральний план населеного пункту є базовим документом для розроблення інших містобудівних та проектних матеріалів, галузевих та соціальних програм. Згідно з Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності». На базі генерального плану в подальшому розробляються:

- план земельно-господарського устрою населеного пункту (з додатковими землями, при зміні меж населеного пункту);
- детальні плани на території, які визначено генеральним планом для містобудівного освоєння.

Сформульовано пріоритетні заходи щодо запобігання або зниження рівня прогнозованих наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення:

- визначено систему вулиць і проїздів, які повинні зберегтись з урахуванням існуючих нормативних вимог, запроектовано відповідні профілі перерізів вулиць і червоні лінії;
- створення централізованої системи водопостачання на господарсько-питні та протипожежні потреби с. Борок з введенням водопроводу в кожную будівлю;
- проектування закритої системи дощової каналізації з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди дощової каналізації;
- запровадження комбінованої системи санітарного очищення від твердих побутових відходів: планово-квартальна - для зони індивідуальної садибної забудови; ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
- заходи із берегоукріплення, днопоглиблення, благоустрій прибережно-захисних смуг;
- поліпшення стану і збереження існуючих, а також створення нових зелених насаджень у межах селища (зелені насадження спеціального призначення вздовж вулиць і доріг тощо); формування локальних місць рекреаційного використання (скверів) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми).